

De profvoetballer

Ongeveer vanaf mijn zevende werd mij op verjaardagen gevraagd wat ik later wilde worden. Ik sliep met een bal in bed en was dinsdagavond al gespannen voor de wedstrijd van zaterdag.

Voor mij bestond er maar één droom, de droom van velen: profvoetballer worden.

Volstrekt kansloos, maar tegen beter weten in hield ik jarenlang vast aan die jongensdroom.

Tot mijn dertiende. Toen werd het me allemaal heel snel duidelijk. Ik kwam bij Jantje van Halst op de middelbare school en hij was niet alleen beter in klaverjassen. In de pauzes op het schoolplein werd tijdens voetbalwedstrijdjes het niveauverschil tussen hem en mij pijnlijk zichtbaar. Ik wist genoeg. Op een zomerkamp na de brugklas ontdekte ik muziek, Marlboro en meisjes.

Met speels gemak verlegde ik mijn focus en van de ene op de andere dag stopte ik met voetballen. Ik herinner me nog elk woord van het telefoongesprek met mijn geliefde voetbalcoach, die er, net als alle anderen uit mijn elftal, niets van begreep dat juist ik stopte. Niets was tot op dat moment belangrijker voor me geweest, maar het luisteren naar Led Zeppelin en Pink Floyd opende een andere, nieuwe wereld.

Op de vraag wat ik later wilde worden, werd het antwoord dan ook steeds vager.

Gek werd ik inmiddels van die vraag, des te meer omdat het leek alsof iedereen, behalve ik, het antwoord wél wist. Het kiezen van vakkenpakketten was al een uitdaging, de studiekeuze die een aantal jaren later volgde was een ware marteling. Ik had geen idee, een studie filosofie zou achteraf gezien de meest logische keuze zijn geweest.

Of een jaartje reizen.

De toekomst: een onzichtbaar monster dat me angst inboezemde. Abstract en tegelijkertijd toch zo aanwezig in elke te maken keuze. Om dat monster uit de weg te gaan koos ik dan maar voor een studie waarmee je na het afstuderen nog alle kanten op kon. En zo moeilijk als de studiekeuze was, zo makkelijk was de keuze wáár ik zou gaan studeren. Groningen.

Hoewel ik er nog nooit was geweest, was het de enige stad waar ik wilde studeren door de roemruchte verhalen waar we als scholieren op werden getrakteerd. Een walhalla van vrijheid en blijheid. De kroegen waren dag en nacht open, de muziek klonk het klokje rond in elke straat en o ja, zelfs de universiteit stond goed aangeschreven. Alles wat een student begeerde was er aanwezig. Het resulteerde in een slijtageslag die zes heerlijke jaren zou duren, waarin ik deed wat ik wilde.

En dat was weer voetballen. Ik meldde me aan bij voetbalclub GSAVV Forward, de oudste studentenvoetbalvereniging van het land. Een club waarvan vooral de studenten zelf vinden dat het een begrip is. Buiten de eigen biotoop was er voornamelijk onbegrip. Tegenstanders als Oosterparkeers, vv Leek en FC Grootegast deelden niet altijd hetzelfde

gevoel voor humor en probeerden hun thuiswedstrijden zo vroeg mogelijk te programmeren met als doel de wedstrijd te winnen door afgelasting. Die rotstudenten zouden met een kater in bed liggen en niet komen opdagen. Mochten we dat onverhoopt toch doen, dan werden we wel dronken gespeeld op het veld, was de gedachte. Helaas voor hen zorgden de vroege uitwedstrijden ervoor dat we regelmatig besloten de zaterdagavond in één keer door te trekken naar de zondagochtend, waardoor we dan met veertien stuiterende jongens een halfuur voor aanvang van de wedstrijd een polonaise liepen op een mistig knollenveld in de Ommelanden van Groningen. In benevelde toestand bedachten we een geweldige tactiek. Tenminste, dat vonden wij dan. Een tactiek die al voor de wedstrijd begon: het naakt warmlopen.

Daarvoor kozen we dat deel van het veld uit waarop men in de kantine het beste zicht had. Zo konden de spelersvrouwen van onze tegenstanders namelijk optimaal genieten van onze rek- en strekoefeningen. Met name het strekken van de hamstrings, voorovergebogen en met de witte billen richting de lauwe kopjes koffie en de geraniums in de vensterbank van de kantine, deden het in onze ogen erg goed als afsluitende oefening. Daar dacht de tegenpartij anders over. Het eerste kwartier van de wedstrijd was het hoogspringen geblazen voor ons om de tackles op kniehoogte te ontwijken.

Na twee kampioenschappen op 's lands laagste voetbalniveau, gevierd op een platte kar, waarbij de festiviteiten van WK-kampioensteam Argentinië inclusief de obsceniteiten van doelman Emiliano Martínez totaal verbleken, nam ik

afcheid van F6, het zesde elftal van Forward. Aan zes jaar voetballen, drinken en studeren kwam een eind met de titel doctorandus in de economie.

Al die zes jaren werd me op het hart gedrukt door iedereen die al aan het werk was om toch vooral te genieten van mijn studententijd; zogenaamd de mooiste en leukste tijd van je leven. Dat was prima gelukt. Maar dat betekende dus ook dat het na die tijd met je levensgeluk bergafwaarts ging. Ja, je kreeg er een carrière voor terug. Met aanzien. En geld. Maar geld verdienen was voor mij niet meer dan een goedmakertje voor het inleveren van mijn ziel en zaligheid. Mijn hart ging er in ieder geval niet sneller van kloppen.

Ik was afgestudeerd econoom en ik keek recht het grote donkere zwarte gat in. Er was geen ontkomen meer aan. Ik zette een lulverhaal op papier, en met een cv dat zwaar werd overschat belandde ik in de sollicitatieprocedure van mijn eerste potentiële werkgever, een grote bank, god verhoede.

Een week nadat ik op gesprek was gegaan, ontving ik per post een afwijzing. Nadere uitleg leerde mij dat er inhoudelijk niets op de sollicitatie was aan te merken; nee, ik was afgewezen op mijn presentatie. Bleek dat mijn das niet goed was geknoopt en niet recht zat. Een godsgeschenk noem ik het achteraf. Destijds echter, in de Bermudadriehoek van verwachtingen, was het een grote teleurstelling. Dat zou me niet nog een keer gebeuren en ik bereidde me tot in de puntjes voor op mijn volgende sollicitatie. Een via via gearrangeerde afspraak met ene Mr. Lee, een Singaporese zakenman die tijdens zijn tussenlanding op Schiphol precies een uur de tijd had om mijn ambitieuze plannen voor de toekomst van zijn bedrijf aan te horen. Hij nam tegenover me plaats aan een groezelig tafeltje in het Panaroma-restau-

rant. Ik zette me schrap voor de eerste vraag en voelde mijn hartslag stijgen.

'Are you Christian?'

Hoewel ik vermoedde dat hij niet mijn naam bedoelde, kon ik een lichte glimlach niet onderdrukken en zei monter: *'Yes, I'm Christian!'* Mijn hele leven word ik door bijna iedereen Chris genoemd, maar mijn echte naam is Christian.

Ik wilde in eerste instantie eens kijken hoe mijn grapje viel, maar Mr. Lee kende blijkbaar mijn voornaam niet en zag het antwoord daarom ook niet als grap. Ik had te maken met een zeer devoot christen en in een fractie van een seconde realiseerde ik me dat ik moest vertellen dat ik in mijn jeugd misdienaar was geweest. De Engelse vertaling van misdienaar had ik niet direct paraat, waardoor hij uit mijn snel bedachte warrige verhaal moet hebben opgemaakt dat ik zo ongeveer de paus was.

Mr. Lee keek me aan.

'You got the job.'

Dat was zijn reactie.

Er werd geen vraag meer gesteld en er kwam geen cv of kaarsrechte das aan te pas.

Ik kon het nauwelijks geloven, maar ik liet hem in de veronderstelling dat hij te maken had met een toegewijde gelovige.

Niet veel later, in de intercity terug naar Groningen, dwaalden mijn gedachten af naar Singapore, het land van mijn eerste, zojuist verkregen baan. Een baan nota bene verkregen door een woordgrapje. Het fenomeen toeval manifesteerde zich voor het eerst in mijn leven, en niet voor het laatst. Want geloof het of niet, die avond stond ik glunderend in een café dit sollicitatieverhaal te vertellen aan een

van mijn beste vrienden, niet wetend dat hij de week ervoor ook een baan had bemachtigd. In Singapore. Een baan mét een huis! Een bier later had ik naast een baan ook een huis in Singapore.

Singapore was de ultieme werkbestemming van duizenden expats uit allerlei landen. Niet dat ik als expat van een of andere multinational werd uitgezonden, ik werkte direct voor een klein Singaporees bedrijfje met bijbehorend lokaal loon. Mij best. Een avontuur was begonnen en de randvoorwaarden interesseerden me niet.

Voor het eerst in mijn leven kwam er een einde aan een weekend.

De eerste werk-maandag brak aan en nadat ik door Mr. Lee was gebombardeerd tot marketingmanager van een Frans kaasje, nam ik plaats achter mijn bureau waarop een blauw scherm met knipperende cursor me toelachte. Het zweet brak me uit. Het begin van het einde van mijn leven was begonnen. Op mijn vijftiengste.

Na een paar weken vonden mijn vriend en ik het tijd om er een weekend op uit te trekken, we waren immers in een regio waar zich de mooiste tropische oorden ter wereld bevonden. De keuze viel op een eilandje dat luisterde naar de naam Rawa. Dat klonk al goed. We ronselden een goedkope taxi en vertrokken naar het havenplaatsje Mersing, in de Maleisische provincie Johor. Vandaar vaarde een krakemikkig bootje ons over de Zuid-Chinese Zee, waarna we tegen het vallen van de avond belandden op het wonderlijke, kleine eiland. Zelden heb ik zoiets moois gezien. Rawa leek op zo'n eiland waar in die jaren Fa-douchegelreclames werden gefilmd. Een stukje paradijs op aarde.

Rawa bestond uit een hagelwit strand waarop niet meer dan zeven houten hutjes onder wat palmbomen waren gebouwd. Daarachter bevond zich een klein restaurant, gelegen tegen een heuvel en voilà, het decor van het gehele eiland.

Veel te vroeg gewekt door vallende kokosnoten, waren we getuige van een belachelijk mooie zonsopkomst. De zaterdag trok loom aan ons voorbij; beetje lezen, een duik in de lauwe zee, wat ouwehoeren onder een palmboom met een paar Italiaanse backpackers; het enige wat nog ontbrak waren een paar koude biertjes. Nou haal ik die graag, dus met de bestelling van onze nieuwe Italiaanse backpackvrienden in mijn hoofd liep ik naar het barretje van het restaurant. Op weg naar bier en cola passeerde ik een klein grasveld omringd door palmbomen. Mijn aandacht werd getrokken door een paar voetballende jongens van ongeveer elf jaar oud. Bij hen stond een wat oudere man van een jaar of 55, die mij vroeg of ik zin had om mee te doen met een partijtje. Zo gezegd, zo gedaan.

Een paradijselijk eiland, op weg naar bier, zon, luieren en voetballen. Het grote geluk werd gevangen in dat ultieme moment, het was ronduit perfect. Waarschijnlijk was dat de reden waarom alles wat ik bedacht met de bal, ook daadwerkelijk lukte. Een hakkie, lobje, stiftje – het kon niet op. Nou is het als vijftwintigjarige natuurlijk niet zo moeilijk om te excelleren tussen tieners, maar dit liep wel heel lekker.

‘What do you do?’ vroeg de man nadat er tien minuten waren verstreken.

Nadat ik had verteld dat ik in Singapore werkte, vroeg hij me bij welke club ik voetbalde.

‘Well, sir, I don’t play at any club.’

Daarna stelde hij de vraag.

‘Do you want to be a professional football player?’

De vraag die voor mij alles veranderde tot op de dag van vandaag.

‘Excuse me? Who are you?’

Hij herhaalde de vraag en zei erbij dat ik een potentiële aanwinst was voor zijn club. Naast sportjournalist bleek de man namelijk bestuurslid te zijn van Tampines Rovers, een profclub uit Singapore.

Vol ongeloof stelde ik de impertinente vraag wat dat zou schuiven, ik was immers Nederlands en econoom.

‘One hundred thousand dollar a season.’

Ik verdiende bij Mr. Lee zo’n 1400 dollar per maand. De rekensom was snel gemaakt. *‘Let’s have a pina colada at the bar!’* zei ik.

Aan de bar gezeten vertelde ik hem dat ik had gevoetbald in Groningen, maar voordat ik hem kon vertellen op welk bedenkelijk niveau dat was, schreeuwde hij: *‘FC Groningen! You play FC Groningen?’* Fandi Ahmad! Fandi Ahmad!

‘No, no! Yes, yes!’ kraaide ik.

Fandi Ahmad, de eerste profvoetballer van Singapore. Een regelrechte legende in Zuidoost-Azië. En in Groningen. Begin jaren tachtig speelde ‘de Smaragd van Maleisië’ de sterren van de hemel in het Groningse Oosterpark. Nadat Fandi het grote Ajax had afgewezen, zwichtte hij voor de woorden van de onsterfelijke voorzitter Renze de Vries. Of voor het zwarte geld van de varkenshandelaar, daar had hij namelijk ook nog een handjevol van. Na zijn lastminutegoal in de UEFA Cup tegen Inter Milan kon Fandi niet meer stuk en hij wordt nog altijd op handen gedragen in het hoge noorden. Wat Cruijff betekende voor het Nederlandse voetbal, was Fandi voor het (ja ja, veel bescheidener) Singaporese voetbal.

Door het grote enthousiasme aan dat barretje hoorde de beste man niet dat ik helemaal niet bij de plaatselijke FC had gevoetbald, maar bij GSAVV Forward. Het kan ook zijn dat ik een heel klein beetje opzettelijk mijn mond maar heb gehouden... Of ik heb het niet meer expliciet gezegd, dat kan ook. Voor de tweede eerste keer in korte tijd dreigde een miscommunicatie heerlijk mijn kant op te rollen.

'I'm gonna call you, my friend!' zei de man. Hij nam het briefje met mijn telefoonnummer grif aan en al proostend namen we afscheid.

In pure euforie ging ik zo snel mogelijk naar mijn vrienden op het strand, die bijna omkwamen van de dorst, want ik was inmiddels drie kwartier onderweg geweest om een paar blikjes te halen.

'Ik word profvoetballer, ik word profvoetballer!' kwam ik gillend aangerend.

De vragende blikken – waar had ik toch al die tijd gezeten? – veranderden in meewarige blikken bij het aanhoren van mijn onsamenhangende verhaal. De Italianen dachten dat ik me aan de bar in drie kwartier had laten vollopen. Mijn Nederlandse vriend dacht eerder aan een zonnesteek.

'Die gaat jou niet bellen.'

'Jawel, ik heb hem mijn nummer gegeven!'

'Ja, maar hij gaat niet bellen.'

'Hoezo niet?'

Het was even stil.

'Omdat je niet kan voetballen.'

Ik dacht na. Daar had hij wel een punt.

Noem het verlangen, geloof of aangeboren enthousiasme. Noem het grenzeloze naïviteit, maar even, heel even had

ik mijn gevoel gevolgd en geloofde ik daadwerkelijk dat ik profvoetballer ging worden. Dat de grootste droom van mijn leven ging uitkomen. Twaalf jaar nadat ik hem zelf had opgegeven.

Ik besepte dat het inderdaad onmogelijk was, natuurlijk ging deze man mij niet bellen.

Op maandagmiddag vond ik mezelf weer terug achter mijn bureau in het kantoor aan Kim Seng Road. Rechts op dat bureau stond een ouderwetse telefoon met hoorn en haak.

'Hello, this is Chris.'

'Hi Chris, are you ready?'

'For what? Who is this?'

'This is Jeffrey, we spoke on the island, are you ready for your test match?'

'My test match, what do you mean? When?'

'Tonight.'

Mijn adem stakte. De man had een testwedstrijd georganiseerd, diezelfde avond. Voor mij.

Dit was zelfmoord.

In een poging eronderuit te komen vertelde ik hem dat ik geen voetbalschoenen had, wat volledig klopte.

'No worries, we got them in the stadium.'

'In the stadium, what stadium? A real stadium?' Ik panikeerde volledig.

Twee uur later stopte er een rode 2cv voor de trappen van mijn bescheiden kantoorgebouw. Nog nooit had ik een deux-chevaux gezien in de stadstaat waar een grote witte Mercedes Benz destijds het ultieme statussymbool was. Nooit daarna heb ik ooit nog een 2cv in Singapore zien rij-

den. Het was een complete fata morgana, maar wel eentje die me zonder omwegen naar het stadion van de Tampines Rovers reed.

Na te zijn voorgesteld aan wat teamgenoten, bond ik niet veel later mijn veters vast op de sintelbaan naast het kneiterharde veld. De wedstrijd stond op het punt van beginnen en de onbekende blonde buitenlander moest in de spits. Ik werd natuurlijk niet gehaald als linksback.

Er werden goals verwacht, maar hoe moest ik dat in godsnaam doen?

Om niet door de mand te vallen, bedacht ik een list. Als ik zo veel mogelijk in de buurt van mijn mandekker zou blijven, zou ik nooit vrij staan. En als je niet vrij stond, kreeg je de bal niet. En als je de bal niet had, dan kon je er ook niks fout mee doen. Simpel. Na vijftien minuten spelen begreep mijn directe tegenstander er niets meer van. Wie dekte wie nou? Ik liep maar achter hem aan, ook al hadden wij de bal. Door zijn verwarring liep hij steeds meer van mij weg en omdat ik hem conditioneel niet kon bijbenen kwam ik verdomme steeds meer vrij te staan.

Het onvermijdelijke gebeurde. De linksbuiten zag mij en er was niemand in mijn buurt op zo'n twintig meter van het vijandelijk doel. Terwijl ik nog nee wilde schudden, was de pass al onderweg.

De pass was op maat.

In de korte tijd die mij restte, schoten er twee mogelijkheden door mijn hoofd:

1. De bal aannemen, keeper omspelen en scoren. Die viel meteen af; dat kon ik helemaal niet.
2. Ogen dicht en uithalen. De enig reële optie.

De bal landde op mijn slof en ik haalde uit. Iedereen die ooit een bal echt goed op zijn slof heeft gehad, vergeet dat gevoel nooit meer.

Ik ook niet.

Bij het openen van mijn ogen zag ik de bal als een streep de kruising in vliegen.

Verwondering op het veld, niemand kon deze bal geloven. Ikzelf was uiteraard nog het meest verbaasd, maar niemand zag ook maar enige emotie op mijn gezicht. Door mijn slechte conditie had ik al na drie minuten geen adem meer. En een hoofd als een tomaat waarop elke gelaatsuitdrukking was verdwenen. Mijn teamgenoten moesten daardoor hebben gedacht dat dit voor mij de normaalste zaak van de wereld was.

‘*Who is this guy?*’ hoorde ik iemand zeggen.

Ik besloot om zo langzaam mogelijk terug te lopen richting eigen helft om zo een beetje op adem te komen. Zonder enige bijbedoeling. Maar deze zeer noodzakelijke adempauze werd gezien als nonchalance, als de relaxte tred van een zelfverzekerde goalgetter. Een wonderlijke misvatting.

Terwijl mijn hart bonkte in mijn keel en ik op mijn laatste benen liep, maakte ik het wonder mee als in een droom.

Na de wedstrijd tekende ik op de sintelbaan een contract.

Ik was profvoetballer.

De droom werd werkelijkheid.

Mijn ouders vielen stil aan de andere kant van de lijn toen ik vertelde dat ik mijn geluk ging beproeven in de Singaporese S-League aan de andere kant van de wereld. Dat was wel wat anders dan een zogenaamd succesvolle loopbaan in het Azi-

atische zakenleven. Wel een stuk avontuurlijker, moeten ze hebben gedacht.

Zelfs toen bleek dat mijn vers getekende contract het eerste halfjaar niet meer zou opleveren dan 40 dollar per week, hebben ze me geen strobreed in de weg gelegd.

Die belofde 100.000 dollar per jaar? Die moesten gedurende het seizoen worden opgebracht door de schimmige wereld van de gokkerij. 75 procent van de Singaporezen heeft Chinese genen, en Chinezen zijn niet vies van een gokje. De premier van het eilandstaatje wist dat maar al te goed, vader des vaderlands Lee Kuan Yew had immers zelf Chinese voorouders. Hij regeerde het land dertig jaar met harde hand, en omdat hij vreesde dat de hardwerkende natie ten prooi zou vallen aan gokverslaving, was gokken strikt verboden. Net als overigens heel veel andere zaken in deze schijndemocratie.

Maar het bloed kroop waar het niet gaan kon, en de professionele s-League was de perfecte dekmantel om weddenschappen te plaatsen.

Ik herinner me een wedstrijd waarin we een penalty kregen. Ik liep met de bal naar de stip. Een paar meter voor het strafschoopgebied werd ik door onze rechtsback gesommeerd wat langzamer te lopen en even te wachten op zijn signaal. Verbaasd bleef ik staan en volgde zijn blik die gericht was op de hoofdtribune. Een luid schreeuwend klein mannetje, omringd door een menigte van nog luider schreeuwende mannetjes, nam weddenschappen op met een vuist vol dollars. Het ging razendsnel en even later draaiden alle hoofden richting de penaltystip. En de blonde nummer 23? Die miste grandioos. Ik weet bijna zeker dat ik onze rechtsback heb zien lachen.

Mijn Nederlandse vriend vertrok na een halfjaar terug naar Nederland. Ik bleef, sliep een halfjaar op de bank bij een andere gastvrije vriend en belandde ook algauw op een andere bank.

Die langs het veld.

Men kreeg op een gegeven moment in de gaten dat alleen mijn haar op dat van Bergkamp leek.

Mijn geluk was op.

Maar het grote geluk niet. Dat kon niet op. Als ik met mijn beperkte talent profvoetballer kon worden, dan was dat niet zozeer voetbaltalent, maar het talent om te geloven in dromen.

Nee, de s-League is niet de Premier League of Eredivisie, dat weet ik. Maar tijdens dit bizarre avontuur had ik als econoom twintig keer nee kunnen zeggen. De vergoeding was minimaal, de club had weinig aanzien, ik sliep op een bank en oude studiegenoten vroegen me wanneer ik nou eens een echte baan ging zoeken.

De zomer erna kwam ik terug in Nederland voor een korte vakantie, ik wilde eigenlijk zo snel mogelijk terug naar Singapore waar alweer nieuwe avonturen wachtten. Op een avond stond ik in een kroeg waar ik door een wederzijdse vriend werd voorgesteld aan een gozer. Bij het horen van mijn naam, werden zijn ogen groot: 'Wacht even, ben jij die profvoetballer uit Singapore?'

Ik bevestigde vol ongelooft zijn vraag en vroeg hem, niet minder verbaasd, hoe hij dat in vredesnaam kon weten.

Mijn voetbalavontuur was blijkbaar als een lopend vuurtje rondgegaan via mijn teruggekeerde Nederlandse vriend. Het was een hoopvol verhaal voor alle studenten die angstig hun toekomst in de ogen keken.

De jongen riep: 'Als het helemaal niets meer wordt met je leven, dan kun je altijd nog profvoetballer worden in Singapore.'

Ik dacht iets anders.